

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
пәндерінен
қорытынды аттестаттауға арналған

(жаратылыстану-математика бағыты бойынша)

ЕМТИХАН ТЕСТТЕРІ

1177-нұсқа

Аты-жөні _____

Қала (облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

2020 жыл

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

1. Бұл кітапшада **ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәндерінен тест нұсқалары берілген.
2. Тест сынағына берілетін уақыт 160 минут (2 сағ. 40 мин).
3. **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен «Тыңдалым» бөліміне арналған 2 мәтін, «Лексика-грамматикалық» бөлімге арналған 20 тест тапсырмасы, «Оқылым» бөліміне арналған 2 мәтін беріледі. Әр мәтінге 5 тест тапсырмасы ұсынылады. Тапсырмада берілген 5 жауаптың біреуі ғана дұрыс.
4. Таңдау пәні бойынша 40 тест тапсырмасы ұсынылады. Оның ішінде 20 тест тапсырмасы бір дұрыс жауаппен және 20 тест тапсырмасы бір немесе бірнеше дұрыс жауаппен беріледі.
5. Емтихан барысында біріншіден **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен тест тапсырмаларын орындау қажет, содан соң **ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәні бойынша тест тапсырмалары орындалады.
6. Есептеу жұмыстары үшін кітапшаның бос орындарын пайдалануға болады.
7. Тест аяқталған соң кітапшаны кезекшіге өткізу қажет.
8. **Тестілеу кезінде:**
  - сыныптан рұқсатсыз шығуға;
  - орын ауыстыруға;
  - кітапшаны ауыстыруға, тест тапсырмаларын көшіруге;
  - тест мазмұнын және дұрыс жауаптар кілттерін табатын мәліметті пайдалануға;
  - ақпараттық мәліметтерді, электронды жазба кітапшаларын, ұялы телефондар, калькуляторды және т.б. байланыс құралдарын пайдалануға**қатаң тыйым салынады.**

ОРЫС ТІЛІ

Тыңдалым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

1. Пословица, подходящая по смыслу легенде, описанной в тексте

- А) За ветром в поле не угонишься.
- В) За вихрем погонишься – с носом останешься.
- С) Нельзя понять пустыню, пересчитывая песчинки.
- Д) Не рой яму другому – сам в нее попадешь.
- Е) Под лежащий камень вода не течет.

2. Громкость звука зависит от

- А) разновидности песка
- В) качества песка
- С) количества песка
- Д) влажности песка
- Е) волшебства песка

3. Максимальный уровень звука бархана, согласно тексту

- А) пронзительный крик
- В) приглушенное рычание
- С) оглушительный грохот
- Д) слабый шорох
- Е) протяжный свист

4. Звуки бархана напоминают звук

- А) домбры
- В) органа
- С) фортепиано
- Д) кобыза
- Е) скрипки

5. По легенде Всевышний в наказание отобрал у злого духа

- А) сапоги-скороходы
- В) скатерть-самобранку
- С) возможность быстро перемещаться
- Д) способность громко говорить
- Е) способность исчезать

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

6. Герой вскипятил чай в
  - A) казане
  - B) котелке
  - C) самоваре
  - D) кружке
  - E) чайнике
7. Пословица, соответствующая теме текста
  - A) Не понять вороне трели соловья.
  - B) И ворона свою песню хвалит.
  - C) Для ворона вороненок из золота сделан.
  - D) Из-за куста и ворона остра.
  - E) Черный ворон бел для своих воронят.
8. Разбудила героя
  - A) сорока
  - B) куропатка
  - C) сойка
  - D) кукушка
  - E) ворона
9. Герой текста задремал днем после
  - A) встречи с вороной
  - B) сытного завтрака
  - C) бессонной ночи
  - D) интересной истории
  - E) короткой прогулки
10. Ворона развернулась над героем с целью
  - A) понаблюдать за действиями человека
  - B) убедиться, что больше ничего на столе нет
  - C) схватить хлеб, который лежал на столе
  - D) отвлечь внимание человека от стола
  - E) напасть на человека с другой стороны

Лексико-грамматикалық бөлім

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. В русском языке гласных звуков
А) 7
В) 4
С) 6
D) 5
Е) 8
2. Многозначное слово
А) делегат
В) интерьер
С) телевизор
D) полотно
Е) телеграмма
3. Слово с твёрдой основой
А) песни
В) лебеди
С) черепаха
D) цапля
Е) голуби
4. К собирательным числительным относятся слова
А) один, одна
В) семь, семьсот
С) оба, обе
D) сорок, сто
Е) два, две
5. Наречие с приставкой **не** в словосочетании
А) н...как не ожидал гостей
В) думать н...когда
С) н...как не отреагировал
D) н...куда не спешить
Е) н...чуть не беспокоиться
6. Местоимение **себя**
А) склоняется как прилагательное
В) не имеет именительного падежа
С) склоняется как существительное 1 склонения
D) имеет одинаковые окончания во всех падежах
Е) имеет одинаковые окончания в родительном и дательном падежах

7. Одушевленное существительное
  - А) яблоко
  - В) верблюд
  - С) столица
  - Д) путь
  - Е) плащ
8. Верное определение типа предложения: *В доме Шуминых только что закончилась служба, которую заказывала бабушка, и теперь Наде было видно, как в зале накрывали на стол.*
  - А) СП с бессоюзной связью
  - В) СП с сочинением и бессоюзной связью
  - С) СП с подчинением и сочинением
  - Д) СП с сочинением, подчинением и бессоюзной связью
  - Е) СП с подчинением и бессоюзной связью
9. Тип односоставного предложения: *От добра добра не ищут.*
  - А) безличное
  - В) определенно-личное
  - С) неопределенно-личное
  - Д) назывное
  - Е) обобщенно-личное
10. Подлежащее в предложении выражено числительным
  - А) Учиться всегда пригодится.
  - В) Пять не делится на три.
  - С) Большое видится на расстоянии.
  - Д) Мы с другом ответили на все вопросы.
  - Е) Любой из нас готов сдать нормативы по легкой атлетике.
11. Слова с оглушением
  - А) сгоряча, просьба
  - В) сделать, сдача
  - С) фуражка, книжка
  - Д) сбить, отдых
  - Е) сзади, сдвинуть
12. Словосочетание с омонимами
  - А) шерсть на костюм – дорогая шерсть
  - В) халат из байки – рассказывать байки
  - С) ситец на сарафан – страна березового ситца
  - Д) красивый капрон – капрон на ленты
  - Е) платье из шелка – красивый шелк
13. Гласная **и** в приставке слова
  - А) пр...ехал в отпуск
  - В) пр...рвал молчание
  - С) пр...одолеl трудности
  - Д) редко пр...кращались
  - Е) пр...ступил закон

14. Склонение существительного *алиби*
- А) первое
  - В) третье
  - С) разносклоняемое
  - Д) второе
  - Е) несклоняемое
15. Части речи слов (в порядке следования): *удвоить, второй, вдвое, двойка, дважды*
- А) глагол, числительное, числительное, существительное, прилагательное
  - В) наречие, глагол, числительное, наречие, существительное
  - С) глагол, числительное, наречие, существительное, наречие
  - Д) числительное, наречие, существительное, наречие, прилагательное
  - Е) глагол, прилагательное, наречие, существительное, наречие
16. Тип односоставного предложения: *Дарёному коню в зубы не смотрят.*
- А) безличное
  - В) назывное
  - С) определённо-личное
  - Д) обобщенно-личное
  - Е) неопределённо-личное
17. Тип придаточного: *Пьеса, которая идёт в нашем театре, пользуется успехом у зрителей.*
- А) определительное
  - В) условия
  - С) цели
  - Д) времени
  - Е) изъяснительное
18. Раздел языкознания, в котором изучаются звуки, ударение, слог
- А) морфология
  - В) синтаксис
  - С) морфемика
  - Д) лексика
  - Е) фонетика
19. Нельзя образовать страдательное причастие настоящего времени от глагола
- А) помнить
  - В) сжигать
  - С) уважать
  - Д) слагать
  - Е) встречать

20. Сложноподчиненное предложение с последовательным подчинением

- А) Уже все было готово к нашему отлету: упаковано снаряжение, продукты, инструменты, личные вещи, но ледяной аэродром на реке, затопила наледь.
- В) Тракторист Георгий Раков всегда держит себя так, словно находится перед объективом фотоаппарата, который вот-вот должен щелкнуть.
- С) В знойный день пройти через дубовую заросль почти невозможно: через минуту все тело, от пяток до головы, покроют рыжие злые муравьи с сильными челюстями.
- Д) Держа кувшин над головой, грузинка узкою тропой сходила к берегу.
- Е) Ее присутствие доставляло мне удовольствие, какого я уже давно не испытывал, и я боялся смотреть на нее.

Оқылым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ИРБИС

Ирбис – крупный хищник. Внешне напоминает леопарда, но немного меньше его и более приземист, отличается длинной шерстью с рисунком в виде тёмных крупных пятен и длинным хвостом.

Голова у этих кошек небольшая, глаза желтовато-зеленого цвета с круглым зрачком, в пасти 30 острых и крепких зубов. Ирбисы чёрные и белые, длиной не более 10,5 см. Уши короткие, широкие, слегка закругленные, без кисточек на кончиках, зимой почти незаметны в длинном меху. Тело гибкое на невысоких ногах, ступни широкие с вытягивающимися когтями. Хвост очень пушистый и длинный, при прыжках выполняет роль баланса. Зрение, обоняние и слух развиты отлично.

Общий фон окраски животных буровато-серый, нижняя часть боков, брюхо и внутренние стороны конечностей светлее. По всему телу разбросаны редкие, крупные (до 7-8 см) кольцевидные пятна в форме розетки, а также сплошные мелкие пятна тёмно-серого или чёрного цвета.

Обитают снежные барсы в высоких и труднодоступных горах на территории от центральной России, Монголии, западного Китая и Тибета, Узбекистана, Казахстана, Киргизстана до Гималайских частей Индии, Пакистана и Афганистана.

Ирбисы ведут одиночный образ жизни. Днем звери отдыхают в логове или греются на солнце, а с наступлением сумерек выходят на охоту. Охотятся снежные пантеры в одиночку.

Питаются ирбисы в основном копытными животными: архарами, косулями, оленями, кабанам и горными козлами. Если поймать добычу с первого раза не получается, барс прекращает преследование и начинает поиски новой жертвы. За один раз зверь съедает около 3-х килограммов свежего мяса.

На сегодняшний день охота на ирбисов запрещена по всей планете, но даже, не смотря на это, дорогостоящие шкуры животных по-прежнему можно встретить в магазинах Монголии, Китая и Таиланда. В результате незаконной охоты наблюдается снижение популяции снежного барса во многих регионах. С целью предотвращения исчезновения вида, ирбис занесен в Красную книгу Казахстана и Международную Красную книгу.

1. Хвост ирбиса выполняет роль
  - А) баланса при прыжке
  - В) отвлекающего маневра
  - С) индикатора настроения
  - Д) защиты от животных
  - Е) отпугивания насекомых
2. По содержанию текста можно ответить на вопрос
  - А) Какую скорость развивает ирбис?
  - В) Где обитают ирбисы?
  - С) В каких зоопарках можно встретить ирбиса?
  - Д) Какая продолжительность жизни у ирбиса?
  - Е) Сколько особей обитает в Казахстане?
3. Ирбисы питаются
  - А) приматами
  - В) копытными
  - С) птицами
  - Д) земноводными
  - Е) грызунами
4. Причина, по которой ирбис напоминает леопарда
  - А) среда обитания
  - В) продолжительность жизни
  - С) особенности поведения
  - Д) способ охоты
  - Е) внешнее сходство
5. В случае неудачной охоты ирбис
  - А) преследует добычу
  - В) затихает на мгновение
  - С) бежит на месте
  - Д) продолжает охоту
  - Е) перестает преследовать

***Нұсқау:** «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».*

ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ КОВРОВ В КАЗАХСТАНЕ

Казахские ковры, старинные и современные, – узорное богатство Казахстана. Ковроткачество в Казахстане также имеет глубокие корни. Им занимались в основном женщины. Секреты ткачества домотканого сукна из верблюжьей шерсти передавались из поколения в поколение. Немаловажную роль в развитии этого вида ремесла сыграли имевшие место в прошлом прямые контакты с районами развитого ковроделия, в частности, с Ираном, Восточным Туркестаном.

Композиция ковра традиционно составлялась из размещённых строгими рядами одинаковых розеток и сложной многополосной каймы. Он был главным предметом в приданом невесты, служил знаком высшей почести, оказываемой лицам, заслужившим всеобщее уважение.

Для казахского ковроткачества характерна своя техника изготовления, манеры исполнения, равновесие фона, отточенность рисунков, строгая симметрия их расположения.

Отсутствие товарного коврового производства было обусловлено низким уровнем товарно-денежных отношений в казахских степях, где ковры выносились на продажу исключительно при нужде и крайней необходимости. В советское время товарным ковроткачеством в Казахстане занимались артели промысловой кооперации, пока в Алматы не была построена крупнейшая в стране ковровая фабрика.

Многие народы украшали коврами свои жилища. Коврами застилали лавки, сундуки, устилали полы, завешивали стены. Да и теперь без ковра в доме неуютно.

Ковроделие – изделия, которые можно изготовить своими руками и тем самым создать в доме уют.

Безворсовые и ворсовые ковры делают до сих пор в отдельных регионах Казахстана, главным образом на юге.

В ковровых изделиях решающее значение имеет раппортная организация мотива, в штучных изделиях – монокомпозиции с повествовательными мотивами, содержание которых рекламирует пейзажи и архитектуру Казахстана, символы и выдающихся личностей казахского народа.

Ковроткачество, имеющее глубокие корни, издавна характерно для казахского прикладного искусства. Из поколения в поколение передавались секреты ткачества, персональное умение множества мастериц и мастеров.

6. Утверждение, соответствующее содержанию текста
- А) Ковры в основном ткнут в Западном Казахстане.
  - В) У казахов было развито массовое производство ковров в революционный период.
  - С) На ковроткачество Казахстана повлияли торговые отношения с Индией.
  - Д) Ковер обязательно дарили на юбилеях.
  - Е) Ковер – атрибут дизайна жилища.
7. Причина низкого товарооборота в Казахстане в области ковроткачества
- А) отсутствие ткачей
  - В) низкий уровень товарно-денежных отношений
  - С) развитое животноводство
  - Д) кочевой образ жизни казахов
  - Е) отсутствие интереса у населения
8. Ковер являлся обязательным атрибутом, согласно тексту
- А) приданого
  - В) дня рождения
  - С) появления первенца
  - Д) юбилея
  - Е) кюев
9. Государство, сыгравшее большую роль в ковроткачестве Казахстана
- А) Иран
  - В) Монголия
  - С) Египет
  - Д) Индия
  - Е) Китай
10. Характер мотивов в штучных ковровых изделиях
- А) растительные
  - В) солярные
  - С) зооморфные
  - Д) монокомпозиция
  - Е) композиция

ОРЫС ТІЛІ

пәнінен сынақ аяқталды.

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. Әл-Фарабидің «пенделіктен» аулақ болу керектігі туралы өлеңі
А) «Қағаздың түсіп бетіне»
В) «Тіршілікте құрыштай бол төзімді»
С) «Музыканың үлкен кітабы»
D) «Өлең өнерінің қағидалары»
Е) «Бауырым, қанша сүйгенмен»
2. «Бір құс бар қанат жайса дөп-дөңгелек,
Адамнан еш уақытта жүрмес бөлек.
Ұшырса, қондырса да еркі адамда,
Шықпайды панаңыздан көлеңкелеп»
Айтыстың түрі
А) Ақындар айтысы
В) Жұмбақ айтыс
С) Жануарлар мен адамның айтысы
D) Қыз бен жігіт айтысы
Е) Салт айтысы
3. Атасы – Сүйініш, анасы –Бозтуған, өзі Еділді мекен еткен жырау
А) Шалкиіз жырау
В) Үмбетей жырау
С) Жиёмбет жырау
D) Қазтуған жырау
Е) Ақтамберді жырау
4. Ы.Алтынсариннің өнер мен білімді үлгі етуге арналған шығармасы
А) «Зеректік»
В) «Мұңсыз адам»
С) «Қыпшақ Сейітқұл»
D) «Тәкаппарлық»
Е) «Таза бұлақ»
5. Ш.Уәлихановтан «Қозы Көрпеш-Баян сұлу» жырын жазып алған профессор
А) Радлов
В) Ильминский
С) Богородицкий
D) Березин
Е) Достоевский

6. І.Жансүгіровтің «Күйші» поэмасындағы күллі оқиға-тартыстың орталығы
- A) Қарашаш пен күй ағысы
  - B) Кенесарының Жетісуға келуі
  - C) Абайдан үлгі алуы
  - D) Ақынның өнерге көзқарасы
  - E) Әсеттің даусын естуі
7. С.Мұқановтың Шоқан Уәлиханов өмірі мен қызметіне арналған романы
- A) «Аққан жұлдыз»
  - B) «Шоқан Уәлиханов»
  - C) «Шоқан және Манас»
  - D) «Бала Шоқан»
  - E) «Шоқан асулары»
8. «Зілді бұйрық», «Патша әмірі тарылды» өлеңдерінің авторы
- A) М.Дулатов
  - B) Қ.Аманжолов
  - C) Ш.Құдайбердіұлы
  - D) М.Жұмабаев
  - E) Ж.Жабаев
9. *Таудан мұнартып ұшқан тарланым,
Саған ұсынсам қолым жетер ме?
Арызым айтсам өтер ме?
Арыстаным, көп болды-ау,
Саған да менің арманым!*
Жыр жолдарындағы метафоралар
- A) Жете ме, өтер ме
  - B) Арманым, арызым
  - C) Ұсынсам, айтсам
  - D) Мұнартып ұшқан
  - E) Тарланым, арыстаным
10. Қадыр Мырзалиев Олжас Сүлейменовтің қай батырға арнаған өлеңін қазақшаға аударғанын көрсетіңіз.
- A) Бөгенбайға.
  - B) Дулатқа.
  - C) Қабанбайға.
  - D) Сырымға.
  - E) Махамбетке.
11. Қорқыттың «Дерсеханұлы Бұқаш туралы жыр» жырындағы бергі дәуірдің қоспасы
- A) Адамгершілікті ардақтау идеясы
  - B) Бейбіт өмірді аңсау
  - C) Сыйлы орынға отыру
  - D) Болашақтың тірегі санау
  - E) Құдайдан медет сұрау

12. «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» жырындағы құдаласу салты
- A) ежелгі құда
  - B) ханқұда
  - C) ежеғабыл
  - D) басқұда
  - E) бесікқұда
13. Абайдың Көкбайға: *«Сен соғымыңа бір ту бие ал, мен енді өлеңімді өзім алайын»* деп көңілі толған тұңғыш өлеңі
- A) «Интернатта оқып жүр»
  - B) «Жазғытұры»
  - C) «Жаздыгүні шілде болғанда»
  - D) «Әсемпаз болма әрнеге»
  - E) «Жасымда ғылым бар деп ескермедім»
14. Ж.Аймауытов «Шернияз» пьесасын арнаған тұлға
- A) Ш.Құдайбердіұлы
  - B) С.Торайғыров
  - C) М.Жұмабаев
  - D) А.Құнанбаев
  - E) Ы.Алтынсарин
15. М.Әуезовтің «Абай жолы» романындағы Құнанбай мен Бөжейді татуластыру үшін сөз болатын қазақ салты
- A) Ерулік беру
  - B) Құдаласу
  - C) Аттастыру
  - D) Бала асырап алу
  - E) Өменгерлік
16. *Арқаның кербез сұлу Көкшетауы,
Дамылсыз сұлу бетін жуған жауын.
Жан-жақтан ертелі- кеш бұлттар келіп,
Жүреді біліп кетіп есен-сауын.*
Өлең жолдарындағы буын, бунақ саны
- A) Төрт бунақты, 9 буынды
  - B) Үш бунақты, 10 буынды
  - C) Бес бунақты, 10 буынды
  - D) Үш бунақты, 11 буынды
  - E) Бес бунақты, 11 буынды

17. *Аспанды бұлт құрсайды –
Күн жауарға ұқсайды.
Көлдерде қулар шулайды –
Көкшіліден ол айуан
Соққы жегенге ұқсайды! –*
Үзіндідегі Шалкиіздің сезімі
А) құрметі
В) сенімі
С) өкпесі
D) айласы
Е) кегі
18. Ел аузында сақталған әңгімелердің біріне негіз болған Ақан серінің әні
А) «Көкжендет»
В) «Сырымбет»
С) «Құлагер»
D) «Желдірме»
Е) «Балқадиша»
19. Ә.Тәжібаев *«Ырғақ, ұйқастар да дауыл соққандай, жауын құйғандай
қимылдар жасайды»* деп пікір айтқан Ілияс туындысы
А) «Күйші»
В) «Құлагер»
С) «Дала»
D) «Күй»
Е) «Гималай»
20. М.Мақатаевтың *«Қайран, Қарасазым-ай!»* өлеңіндегі лирикалық кейіпкер
А) Ақын
В) Жер-Ана
С) Аруана
D) Дариға
Е) Райымбек

Нұсқау: «Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмасы беріледі».

21. Әбунасыр әл-Фарабидің есімін әлемге танытқан туындысы (туындылары)
- A) «Ұстаздың оралуы»
  - B) «Шындық сыйы»
  - C) «Поэзия өнерінің негіздері туралы трактат»
  - D) «Тіл жайында»
  - E) «Отырар сазы»
  - F) «Дүниенің өзгеріп тұратыны жайында»
  - G) «Ғылымдардың шығуы»
  - H) «Отырардың күйреуі»
22. Мәтел берілген нұсқа(-лар)
- A) Өз елің – алтын бесігің.
  - B) Соқыр тауыққа бәрі бидай.
  - C) Көппен көрген – ұлы той.
  - D) Ойнап сөйлесең де, ойлап сөйле.
  - E) Өнер алды – қызыл тіл.
  - F) Тисе – терекке, тимесе – бұтаққа.
  - G) Ерге жаттың тізесі батса, ағайыншыл болады.
  - H) Күлме досқа, келер басқа.
23. Шалкиіздің Темір бейнесін толықтыра түсетін өлең(-дер)і
- A) «Айдынға шүйсең, тардан шүй»
  - B) «Бар күшінді сынамай»
  - C) «Боз үстінде от жаққан»
  - D) «Тобылғының берігі»
  - E) «Бостаны барды теректің»
  - F) «Қатынасы биік көлдерден»
  - G) «Арық хан»
  - H) «Мен иемнің күнінде»
24. Шоқан Қырғыз елі мен Құлжа қаласында жинаған материалдарын пайдаланған еңбектері
- A) «Қазақтың халық поэзиясының түрлері туралы»
  - B) «Тәңірі»
  - C) «Жоңғария очерктері»
  - D) «Қазақтың шежіресі»
  - E) «Өлі мен тірі»
  - F) «Ыстықкөл сапарының күнделіктері»
  - G) «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы»
  - H) «Ұлы жүз қазақтарының ертедегі аңыздары»

25. «Зар заман» кезеңінде өмір сүріп, қазақ халқының мұң-зарын жырлаған ақын(-дар)
- A) Махамбет Өтемісұлы
  - B) Майлықожа Сұлтанқожаұлы
  - C) Дулат Бабатайұлы
  - D) Бұқар Қалқаманұлы
  - E) Исатай Тайманұлы
  - F) Қашаған Күржіманұлы
  - G) Шортанбай Қанайұлы
  - H) Тілеуке Құлекеұлы
26. Сұлтанмахмұттың ой-арманына, мақсатына жете алмағанына күйініп жазған шығармасы (шығармалары)
- A) «Алаш ұраны»
  - B) «Соқыр сопы»
  - C) «Ендігі беталыс»
  - D) «Ләнет бұлты шатырлап»
  - E) Оқуда мақсат не?»
  - F) «Таныстыру»
  - G) «Шәкірт ойы»
  - H) «Алты аяқ»
27. Қасым Аманжолов қызмет істеген газет(-тер)
- A) «Қазақ»
  - B) «Еңбекшіл қазақ»
  - C) «Ауыл»
  - D) «Екпінді құрылыс»
  - E) «Сарыарқа»
  - F) «Ақ жол»
  - G) «Лениншіл жас»
  - H) «Серке»
28. С.Мұқановтың қазақ елінің шоқтығы биік тұлғалары туралы пьесалары мен романдары
- A) «Амангелді»
  - B) «Менің Әуезовім»
  - C) «Сәкен Сейфуллин»
  - D) «Қаныш Сәтбаев»
  - E) «Шоқан Уәлиханов»
  - F) «Балуан Шолақ»
  - G) «Абылай хан»
  - H) «Ақан сері-Ақтоқты»

29. Кейіптеу түрінде жазылған Абай Құнанбайұлының өлең(-дер)ін табыңыз
- A) «Ғылым таппай мақтанба».
  - B) «Қыс».
  - C) «Дүтбайға».
  - D) «Жазғытұрым».
  - E) «Бойы бұлғаң».
  - F) «Жасымда ғылым бар деп ескермедім».
  - G) «Теректің сыйы».
  - H) «Сегіз аяқ».
30. Дулат Исабековтің «Әпке» драмасындағы кейіпкер (кейіпкерлер)
- A) Нәзила
  - B) Омар
  - C) Қиялхан
  - D) Қамажай
  - E) Ақпан
  - F) Аман
  - G) Таған
  - H) Меруерт
31. Алпамыс батырдың сырнай жасаған зат(-тар)ы
- A) Темірден
  - B) Жіліктен
  - C) Емен ағашынан
  - D) Омыртқадан
  - E) Сирақтан
  - F) Мүйізден
  - G) Қайыңнан
  - H) Қабырғадан
32. Асанқайғының ғибрат аларлық туындысы (туындылары)
- A) «Желмаяның жүрісі»
  - B) «Ел айрылған»
  - C) «Зар»
  - D) «Көлде жүрген қоңыр қаз»
  - E) «Еділ бол да, Жайық бол»
  - F) «Асан қайғы»
  - G) «Есті көрсең кем деме»
  - H) «Бұл заманда не ғаріп?»

33. «Жандарал» болды ұлығың,
Майыр болды сиыңғаның.
«Кәпірді» көрдің піріңдей,
Тілмашты көрдің биіңдей,
«Дуанды» көрдің үйіңдей. Шортанбайдың «Опасыз жалған» өлеңіндегі
«жандарал», «кәпір», «дуан» сөздерінің мағынасы (мағыналары)
- A) генерал деген мағынада
  - B) отаршылдар деген мағынада
  - C) дінсіздер қауымы деген түсінік
  - D) өзге ұлт өкілдері деген мағынада
  - E) ауылдық жердегі киіз үйдегі кеңес
  - F) қалалық жердегі үлкен мекеме
  - G) аудан орталығындағы ұлықтар кеңесі
  - H) жаналғыш озбырлар деген ұғым
34. М.Дулатовтың жазған оқулықтары
- A) «Тәрбиеге көмекші»
  - B) «Қазақ хрестоматиясы»
  - C) «Қирағат кітабы»
  - D) «Сауатты бол»
  - E) «Әдебиет танытқыш»
  - F) «Әліппе»
  - G) «Есеп құралы»
  - H) «Оян, қазақ»
35. Ж.Жабаевтың «Өтеген батыр» дастанының басты кейіпкерін өзінше
жырлаған
ақын(-дар)
- A) Ілияс
  - B) Мағжан
  - C) Бейімбет
  - D) Сүйінбай
  - E) Майкөт
  - F) Құлмамбет
  - G) Сәкен
  - H) Сәбит
36. Х.Есенжановтың шығармасы (шығармалары)
- A) «Шығанақ»
  - B) «Қарағанды»
  - C) «Көп жыл өткен соң»
  - D) «Ақ Жайық»
  - E) «Ботагөз»
  - F) «Абай жолы»
  - G) «Ұлпан»
  - H) «Ағайынды Жүнісовтер»

37. *«Күн сайын өз бетіммен тапқан пұлға нан сатып алып жесем, бойыма сол нәр болып тарайды. Еңбекпен табылған дәмнің тәттілігі өзгеше болады екен».*

Ы.Алтынсарин кейіпкерінің сөздерімен үндес әңгімесі (әңгімелері)

- A) «Атымтай жомарт»
- B) «Шеше мен бала»
- C) «Өрмекші, құмырсқа, қарлығаш»
- D) «Әке мен бала»
- E) «Аурудан – аяған күштірек»
- F) «Мейірімді бала»
- G) «Бақша ағаштары»
- H) «Талаптың пайдасы»

38. М.Әуезовтің «Абай жолындағы» патша үкіметінің жасаған болыстығы маңында болатын мансапқор(-лар)

- A) Сүйіндік
- B) Байдалы
- C) Базаралы
- D) Қаратай
- E) Майбасар
- F) Қасымбай
- G) Жұмағұл
- H) Бөжей

39. *Сенсің - күн: тек мен үшін нұрын шашқан,*

Сенсің - сусын: көкірек шөлін басқан.

Сенсің - бақыт: менімен душарласқан,

Сенсің - жар: жүрегімнің сырын ашқан.

Үзіндідегі көркемдік тіл ерекшеліктері

- A) эллегия
- B) аллитерация
- C) анафора
- D) сарказм
- E) кейіптеу
- F) гипербола
- G) эпизод
- H) ирония

40. Жамбыл Жабаевқа Сүйінбай ақынның айтқан ақыл сөз(-дер)і
- A) Болашаққа сенсең егер, сен ешқашан жеңілмессің
  - B) Жазудан бөтен баянды тіршілік жоқ, жазудан мәнді шаруа болған емес
  - C) Лап етіп жанған сезімнен қорық, бекер өткен көп күннен қорық
  - D) Дүниенің кейбір қоқысын өлеңіңмен өрте
  - E) Өз өлеңінді шығар, бірақ оның жұрт жаттап алатын, ешкім ұмытпайтын өлең болсын
  - F) Шындықты айт, әділдікті жырла, жаңа, даңғыл жолға түс
  - G) Көмекейің емес, жүрегің сөйлейтін болсын
  - H) Еңкейгенге еңкей, шалқайғанға шалқай

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

пәнінен сынақ аяқталды.